

NGUYỄN LAM - NGƯỜI THỦ LĨNH THANH NIÊN XUẤT SẮC CỦA ĐẢNG, BÍ THƯ THỨ NHẤT ĐẦU TIÊN CỦA ĐOÀN THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH

**CVCC NGUYỄN THỊ HỒNG PHƯỢNG -
Cục Lưu trữ, VP TW Đảng
ThS PHẠM THU HÀ -
GV Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam**

Khái quát tiểu sử hoạt động cách mạng của đồng chí Nguyễn Lam

Đồng chí Nguyễn Lam¹ tên thật Lê Hữu Vy sinh ngày 31/12/1921 tại thôn Đại Cầu, xã Tiên Tân, huyện Duy Tiên, tỉnh Hà Nam trong một gia đình nho giáo. Thủa nhỏ, đồng chí học trường làng, học xong tiểu học, đồng chí thi vào Trường Thành Chung Nam Định. Đồng chí thuộc lớp thanh niên sớm được ảnh hưởng trực tiếp của cao trào đấu tranh cách mạng sôi nổi trong những năm 1935 - 1936.

Năm 1936, đồng chí Nguyễn Lam tham gia phong trào Thanh niên Dân chủ² tại địa phương. Năm 1937, Nguyễn Lam thoát ly gia đình đi hoạt động cách mạng, xây dựng phong trào bí mật khi mới 16 tuổi. Ông được Xứ uỷ Bắc Kỳ phân công hoạt động gây cơ sở ở các tỉnh đồng bằng, thời gian này, đồng chí tham gia nhóm nghiên cứu mác xít. Sau đó, năm 1939, đồng chí Nguyễn Lam tham gia Đoàn Thanh niên Phản đế Đông Dương³. Năm 1940, đồng chí Nguyễn Lam bị đế quốc Pháp bắt, bị kết án 12 năm tù khổ sai, giam ở Hòa Lò rồi đày lên Nhà tù Sơn La.

Trong tù ngục, cùng nhiều chiến sĩ cộng sản kiên cường khác, người thanh niên yêu nước Nguyễn Lam đã biến nhà tù của đế quốc thành trường học của chủ nghĩa cộng sản,

tích cực hoạt động, được những đảng viên trung kiên của Đảng trong Nhà tù Sơn La giáo dục, giác ngộ nênháng 3/1943, đồng chí được kết nạp vào Đảng Cộng sản Đông Dương ngay trong ngục tù.

Tháng 3/1945, đồng chí trốn khỏi nhà tù, về hoạt động trong đội công tác tại khu căn cứ Trung ương Đảng và được Xứ uỷ Bắc Kỳ bố trí làm "công tác đội" (tìm nhân mối, bố trí cho tổ chức Đảng bám rẽ vào cơ sở và tổ chức lực lượng chuẩn bị Tổng khởi nghĩa). Tháng 8/1945, đồng chí Nguyễn Lam chỉ đạo khởi nghĩa ở huyện Yên Lãng, làm Bí thư Huyện ủy kiêm Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện Yên Lãng, tỉnh Phúc Yên. Ngoài ra, ông còn tham gia chỉ đạo khởi nghĩa ở tỉnh Bắc Ninh.

Do yêu cầu nhiệm vụ, tháng 01/1946, đồng chí được Trung ương Đảng điều động, phân công làm Bí thư Tỉnh ủy Nam Định và bốn tháng sau, vào tháng 5/1946, đồng chí Nguyễn Lam là Xứ ủy viên của Đảng ở Bắc Bộ phụ trách địa bàn hai tỉnh Nam Định, Thái Bình. Sau đó là Khu ủy viên Khu II, phụ trách 3 tỉnh: Nam Định, Hà Nam, Ninh Bình. Tiếp đó, đến năm 1947, đồng chí là Bí thư Khu ủy XIV (gồm các tỉnh Lai Châu, Sơn La, một phần Hòa Bình và Phú Thọ); Bí thư Khu bộ Việt Minh Khu XIV.

Năm 1948, đồng chí Nguyễn Lam

được bầu vào Ban Chấp hành Đảng bộ Liên khu X, phụ trách công tác dân vận, sau đó được bố trí công tác tại bộ phận dân vận (Ban Dân vận) của Trung ương Đảng. Thời gian không lâu, căn cứ tinh hình, nhiệm vụ cách mạng, năm 1949, theo phân công của Đảng, đồng chí được điều động về công tác tại Ban Thanh vận Trung ương. Nghị quyết số 29 NQ-TU, ngày 23/9/1949 của Ban Thường vụ Trung ương Đảng ghi rõ⁴: "...Đồng chí Nguyễn Lam, Khu ủy viên, Ban Dân vận Trung ương, sang làm Trưởng ban Thanh vận Trung ương". Đây là bước ngoặt trong cuộc đời hoạt động cách mạng của Lê Hữu Vy (Nguyễn Lam), để rồi thời gian ngắn sau đó, ở tuổi 29, đồng chí trở thành thủ lĩnh thanh niên trên cương vị Bí thư thứ nhất đầu tiên của Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam tại Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ I (02/1950).

Tháng 02/1950, theo chỉ đạo của Trung ương Đảng và Bác Hồ, tại căn cứ địa cách mạng Việt Bắc, đã diễn ra Đại hội Đoàn Thanh niên Việt Nam toàn quốc lần thứ I (tiền thân của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam ngày nay). Đại hội đã quyết định đổi tên "Đoàn Thanh niên Việt Nam" thành "Liên đoàn Thanh niên Việt Nam"⁵. Thời gian sau đó, ngày 28/6/1950, đồng chí Nguyễn Lam được chỉ định vào làm Đảng đoàn Thanh niên Trung ương

và làm Bí thư Đảng đoàn⁶. Tháng 9 năm 1960, tại Đại hội toàn quốc lần thứ III của Đảng tổ chức tại Hà Nội, đồng chí Nguyễn Lam được bầu vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam. Gần một năm sau, ngày 24/6/1961, đồng chí được cử tham gia Ban Chấp hành Đảng bộ thành phố Hà Nội⁷.

Ngày 06/3/1962, đồng chí được thôi giữ trách nhiệm Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam. Từ đây, nhiệm vụ phụ trách Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam được giao cho đồng chí Vũ Quang đảm nhiệm, để chuyên làm nhiệm vụ chỉ đạo công tác của thành phố Hà Nội do Ban Chấp hành Trung ương Đảng giao⁸.

Ngày 22/12/1962, Bộ Chính trị ra Nghị quyết số 681-NQ/NSTW "V/v bố trí cán bộ", theo đó, đồng chí Nguyễn Lam được giao làm Bí thư Thành ủy Hà Nội⁹. Sau 5 năm công tác tại Thành ủy Hà Nội, ngày 31/01/1967, đồng chí được Bộ Chính trị Trung ương Đảng điều động và phân công làm Thứ trưởng Bộ Công nghiệp nhẹ¹⁰ (Nay là Bộ Công Thương). Thực hiện Nghị quyết của Đảng, ngày 16/02/1967, Hội đồng Chính phủ ra Nghị quyết bổ nhiệm đồng chí giữ chức Thứ trưởng Bộ Công nghiệp nhẹ¹¹.

Năm 1969, đồng chí là Ủy viên Trung ương Đảng, Bộ trưởng, Phó Chủ nhiệm, sau là Chủ nhiệm Ủy ban Kế hoạch Nhà nước. Tại phiên họp ngày 02/3/1974, Bộ Chính trị đã quyết định đồng chí Nguyễn Văn Trân sẽ chuyên trách công tác trong Ban Bí thư Trung ương Đảng và thôi làm Bí thư Thành ủy Hà Nội. Vì vậy, Bộ Chính trị đã quyết định để đồng chí Nguyễn Lam thôi giữ chức Chủ nhiệm Ủy ban Kế hoạch Nhà nước để về làm Bí thư Thành ủy Hà Nội thay đồng chí Nguyễn Văn Trân¹².

Tháng 12 năm 1976, tại Đại hội toàn quốc lần thứ IV của Đảng, đồng chí được bầu lại vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, được Trung ương cử vào Ban Bí thư, phân công làm Trưởng Ban Công nghiệp của Trung ương

Đảng. Tháng 01/1980, đồng chí được cử giữ chức Phó Thủ tướng Chính phủ kiêm Chủ nhiệm Ủy ban Kế hoạch Nhà nước, sau là Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng (Phó Thủ tướng - TG). Ngày 14/3/1980, đồng chí được chỉ định làm Bí thư Ban cán sự Đảng Ủy ban Kế hoạch Nhà nước¹³.

Tháng 3/1982, tại Đại hội toàn quốc lần thứ V của Đảng, đồng chí được bầu lại vào Ban Chấp hành Trung ương Đảng và là Ủy viên Ban Bí thư, phân công làm Trưởng ban Kinh tế Trung ương. Ngày 21/4/1982, đồng chí được Bộ Chính trị quyết định cho thôi giữ chức Phó Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng và Chủ nhiệm Ủy ban Kế hoạch Nhà nước¹⁴.

Ngày 14/02/1984, đồng chí được Bộ Chính trị phân công làm Trưởng ban Kinh tế Trung ương, đồng thời vẫn phụ trách Ban Công nghiệp Trung ương¹⁵. Đồng chí Nguyễn Lam là đại biểu Quốc hội khóa II¹⁶, IV, V, VI, VII.

Đồng chí Nguyễn Lam từ trần hồi 21 giờ 10 phút ngày 01 tháng 4 năm 1990 tại Bệnh viện Quân y 108 Hà Nội, hưởng dương 69 tuổi.

Người thủ lĩnh thanh niên xuất sắc của Đảng - Bí thư thứ nhất đầu tiên của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh

Năm 1936, Mặt trận Dân chủ Đông Dương được thành lập, một tổ chức thanh niên hoạt động công khai trên cơ sở Đoàn Thanh niên Cộng sản Đông Dương, lấy tên là Đoàn Thanh niên Dân chủ Đông Dương. Vào cuối năm 1938, khi xuất hiện nguy cơ bùng nổ chiến tranh thế giới lần thứ hai (thực tế đã xảy ra vào tháng 9/1939 và kết thúc vào tháng 5/1945), Đảng ta đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh đã có sự chỉ đạo chuyển hướng chiến lược trong phong trào đấu tranh cách mạng: Từ cao trào đấu tranh đòi dân sinh, dân chủ (1936 - 1939) trong toàn quốc sang tăng cường đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, phản đối chiến tranh, chuẩn bị các điều kiện, khi thời cơ đến sẽ vùng đứng dậy khởi nghĩa giành chính quyền

Năm 1939, khi chính quyền thực

dân dàn áp phong trào dân chủ Đông Dương, Đoàn Thanh niên Dân chủ Đông Dương rút vào hoạt động bí mật. Căn cứ tình hình thực tế, bối cảnh lịch sử trong và ngoài nước và nhiệm vụ cách mạng; thời gian này, Trung ương Đảng đã cho phép đổi tên Đoàn Thanh niên Dân chủ Đông Dương thành Đoàn Thanh niên Phản đế Đông Dương để tổ chức quần chúng thanh niên đấu tranh chống đế quốc, thực dân và tay sai phong kiến... Đoàn Thanh niên Phản đế Đông Dương đã tham gia các cuộc khởi nghĩa lớn trong toàn quốc như khởi nghĩa Bắc Sơn, khởi nghĩa Nam Kỳ...

Có thể nói, trước và ngay sau Cách mạng Tháng 8/1945, những tư tưởng về việc thành lập mặt trận thanh niên rộng rãi và thống nhất trong toàn quốc do Đoàn Thanh niên Cứu quốc làm nòng cốt đã được Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Chính phủ lâm thời cũng như Chính phủ kháng chiến hết sức quan tâm. Do yêu cầu công việc, đặc biệt là phong trào thanh niên trong cả nước phát triển nhanh chóng, trong đó có công tác thanh niên và phong trào thanh niên tại Thủ đô Hà Nội trong thời kỳ chính quyền cách mạng non trẻ, nhất là phong trào của các tầng lớp thanh niên tại Thủ đô Hà Nội cực kỳ sôi nổi; cần phải có một thủ lĩnh thanh niên có bản lĩnh chính trị, trải qua những năm tháng hoạt động bí mật tại cơ sở và trưởng thành từ trong thực tiễn; có kinh nghiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo công tác đoàn và dẫn dắt phong trào thanh niên.

Tháng 9/1945, ở tuổi 24 đầy nhiệt huyết và tràn đầy năng lượng của tuổi trẻ, đồng chí Nguyễn Lam được Trung ương Đảng điều về thành phố Hà Nội, là Thành ủy viên Thành ủy Hà Nội, phụ trách công tác thanh niên thành phố (Thành đoàn Hoàng Diệu). Sau đó, đồng chí được cấp trên giới thiệu và cử vào Ban Thường vụ Đoàn Thanh niên Cứu quốc Hà Nội và được bầu vào Ban Thường vụ Đoàn Thanh niên Cứu quốc Bắc Bộ (Xứ đoàn Bắc Bộ).

Ngày 27/9/1945, được sự đồng ý

của Thành ủy Hà Nội, tại Thủ đô diễn ra Đại hội Đại biểu thanh niên Hà Nội. Có hơn 100 đại biểu tham dự, gồm Thanh niên Cứu quốc, Phụ nữ Cứu quốc, Hướng đạo, Thanh niên Công giáo, Tự vệ chiến đấu, công nhân, học sinh, công chức, thiếu niên tiền phong. Chủ tịch Hồ Chí Minh đến dự và phát biểu. Người ân cần nhắc nhở: "...thanh niên, nhất là thanh niên Hà thành, vốn giữ tính kiêu căng, biệt phái, bởi vậy những tổ chức đều chia rẽ, cô lập, chưa hợp thành được một mặt trận thống nhất... Bây giờ...việc cần trước nhất là làm thống nhất các tổ chức thanh niên... bây giờ không phân biệt, giới nào cũng phải đứng chung trong một tổ chức duy nhất..."¹⁷

Ngay sau khi Cách mạng Tháng 8 thành công, nước ta cùng lúc phải đối phó với "thù trong giặc ngoài". Nhận thấy tình hình thay đổi bất lợi cho phong trào cách mạng, cuối tháng 11/1945, Đảng ta tuyên bố tự giải tán nhưng trên thực tế rút vào hoạt động bí mật dưới hình thức các "Hội kín" và "Hội tuyên truyền chủ nghĩa Mác". Ngày 15/11/1945, tại Hà Nội diễn ra Đại hội Đoàn Thanh niên Cứu quốc toàn Xứ (Bắc Kỳ - Tác giả). Đại hội vinh dự được đón Chủ tịch Hồ Chí Minh đến dự và chỉ đạo. Phát biểu với các đại biểu thanh niên dự Đại hội, sau khi biểu dương những thành tích của tuổi trẻ các địa phương trong Xứ đoàn đã đóng góp to lớn công sức, hy sinh xương máu trong cao trào Cách mạng Tháng Tám, giành độc lập; Bác tiếp tục chấn chỉnh và nhắc nhở: "Trong tổ chức thanh niên vẫn còn giữ một xu hướng chật hẹp, không bao bọc được nhiều giai tầng, không kéo được đại đa số thanh niên. Chẳng hạn như trong tổ chức còn phân ra nam nữ, không giúp đỡ cho các chị em nữ thanh niên phát triển, số phụ nữ cũng ngang bằng số đàn ông, vậy mà gạt các chị em ra ngoài, tổ chức thanh niên có khác gì đi có một chân"¹⁸.

Ngày 27/3/1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký ban hành Sắc lệnh số 38 thành lập Nha Thanh niên - Thể dục trong Bộ Quốc gia Giáo dục

để thực hiện công tác quản lý nhà nước về thanh niên và công tác thanh niên; trong Sắc lệnh ghi rõ: "Điều thứ nhất: Thiết lập trong Bộ Quốc gia Giáo dục một Nha Thanh niên và Thể dục gồm có một Phòng Thanh niên Trung ương và một Phòng Thể dục Trung ương"; bước đầu hội nhập quốc tế về công tác thanh niên. Tháng 6/1946, theo Chỉ thị của Ban Thường vụ TW Đảng, Tổng đoàn Thanh niên Việt Nam được thành lập (gọi tắt là Đoàn Thanh niên Việt Nam) sau đổi thành Liên đoàn Thanh niên Việt Nam - một tổ chức rộng rãi của mọi tầng lớp thanh niên yêu nước tự nguyện đứng vào hàng ngũ của Liên đoàn. Ngày 05/01/1947, Liên đoàn Thanh niên Việt Nam Nam Bộ được thành lập để chỉ đạo và lãnh đạo phong trào thanh niên miền Nam.

Trước sự hoạt động của nhiều tổ chức thanh niên chưa hiệu quả, công tác thanh vận của Đảng còn nhiều khó khăn, phong trào thanh niên chưa rõ nét, ngày 01/9/1947, Đảng ban hành "Chỉ thị thanh vận của Trung ương gửi các cấp bộ", trong đó nêu rõ những hạn chế của công tác thanh niên: Lực lượng thanh niên chưa được tổ chức thống nhất và chặt chẽ... chưa tổ chức thanh niên thành một khối. Thanh niên chưa thực đoàn kết... Tổ chức thanh niên còn mắc phải bệnh cò độc, hẹp hòi. Chưa gây được một phong trào thanh niên rộng rãi, bao gồm khắp các tầng lớp thanh niên... Cũng trong Chỉ thị này, lần đầu tiên Đảng chủ trương phải tổ chức Ban Thanh vận các cấp và trong Ban Dân vận các cấp phải có một đồng chí phụ trách thanh niên... tổ chức thành Tiểu ban Thanh vận¹⁹.

Ngày 28/9/1948, Trung ương Đảng ban hành Chỉ thị "Về việc củng cố Thanh niên Cứu quốc, phát triển Đoàn Thanh niên Việt Nam để thống nhất mặt trận thanh niên" gửi các cấp bộ đảng trong toàn quốc. Chỉ thị nhấn mạnh: "Chủ trương của Trung ương là thống nhất mọi lực lượng thanh niên vào một mặt trận. Mặt trận ấy là Đoàn Thanh niên Việt Nam. Nhưng về phương diện tổ chức thì Đoàn Thanh niên Việt Nam

vừa có tính chất một mặt trận kết nạp các đoàn thể thanh niên, vừa có tính chất một hội kết nạp những cá nhân thanh niên không thích hay chưa vào một tổ chức thanh niên sẵn có. Trong Đoàn Thanh niên Việt Nam, Thanh niên Cứu quốc phải là trụ cột và có một hệ thống chắc chắn từ trên xuống dưới. Đảng sẽ nắm lấy trụ cột ấy để dễ điều khiển các tổ chức khác và các tầng lớp thanh niên rộng rãi trong nước"²⁰.

Thực hiện Chỉ thị trên, sau gần một năm chuẩn bị, từ ngày 07 đến 17/6/1949, diễn ra Hội nghị Cán bộ thanh vận Trung ương được tổ chức tại Việt Bắc, đồng chí Hoàng Quốc Việt, Ủy viên Ban Thường vụ Trung ương Đảng (nay là Bộ Chính trị BCH Trung ương - TG), Trưởng Ban Dân vận - Mặt trận Trung ương chủ trì Hội nghị. Tại Hội nghị, một quyết định thành lập Ban Chấp hành Đoàn Thanh niên Cứu quốc Trung ương được đưa ra. Thay mặt Ban Thường vụ Trung ương Đảng, theo giới thiệu của đồng chí Hoàng Quốc Việt, đồng chí Nguyễn Lam được chỉ định làm Trưởng tiểu Ban Thanh vận Trung ương đồng thời là Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam. Hội nghị cũng đề xuất việc chuẩn bị các công việc tiến tới tổ chức Đại hội lần thứ I của Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam, dự kiến tổ chức vào đầu năm 1950.

Ngày 07/02/1950, diễn ra Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ I tại Đại Từ, Thái Nguyên, Bí thư Trung ương Đoàn Nguyễn Lam đọc Báo cáo Chính trị "Chiến đấu và xây dựng tương lai", theo đó xác định nhiệm vụ thống nhất lực lượng thanh niên trong cả nước. Lần đầu tiên, sau 20 năm, kể từ khi Đảng ra đời, dưới sự lãnh đạo của Đảng, Trung ương Đoàn có một BCH đầy đủ được Đại hội bầu ra và đồng chí Nguyễn Lam, Trưởng Tiểu Ban Thanh vận của Đảng, Bí thư TW Đoàn (được phân công trước đó) chính thức được bầu làm Bí thư Trung ương Đoàn²¹. Tiếp đó, ngày 25/02/1950, với lực lượng Đoàn Thanh niên Cứu quốc làm nòng cốt, cũng tại địa điểm trên, Liên đoàn Thanh niên Việt Nam

(tiền thân của Hội LHTN Việt Nam) khai mạc Đại hội lần thứ I. Đại hội đã bầu BCH Liên đoàn và đồng chí Nguyễn Chí Thanh, Ủy viên BCH Trung ương Đảng được Đại hội hiệp thương cử làm Chủ tịch đầu tiên của Liên đoàn Thanh niên Việt Nam. Đại hội đã thông qua Nghị quyết và Điều lệ của Liên đoàn Thanh niên Việt Nam. Đây là sự kiện đánh dấu bước phát triển quan trọng trong công tác đoàn kết, tập hợp thanh niên với vai trò nòng cốt của Đoàn Thanh niên Cứu quốc.

Trong 12 năm liên tục, từ năm 1948, đồng chí đã được đã được Đảng phân công làm Bí thư lâm thời Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam. Tại Đại hội Đoàn toàn quốc lần I (02/1950) đồng chí được Đại hội chính thức bầu làm Bí thư Trung ương Đoàn; đến Đại hội lần thứ II (11/1956), đồng chí được bầu làm Bí thư thứ nhất đầu tiên của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam và đến Đại hội Đoàn lần thứ III (3/1961), đồng chí được tái cử, tiếp tục được bầu làm Bí thư thứ nhất BCH Đoàn TNLD Việt Nam.

Sau Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ III, căn cứ tình hình, nhiệm vụ và theo sự phân công, điều động của Đảng, tháng 3/1962, đồng chí được thôi giữ trách nhiệm Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam. Từ đây, nhiệm vụ phụ trách Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam được giao cho đồng chí Vũ Quang đảm nhiệm, để chuyên làm nhiệm vụ chỉ đạo công tác của thành phố Hà Nội do Ban Chấp hành Trung ương Đảng giao²².

1. Quê ông trước đây thuộc Tổng Lam Cầu của tỉnh Hà Nam, nên khi hoạt động cách mạng Lê Hữu Vy lấy bí danh là Lam và mang họ Nguyễn, trở thành Nguyễn Lam.

2. Sơ lược Lý lịch của đồng chí Nguyễn Lam tham gia bầu cử tại Đại hội Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam lần thứ II diễn ra tại Hà Nội, từ ngày 10 đến 04/11/1956. Tài liệu lưu trữ tại Cục Lưu trữ VP

TW Đảng, địa chỉ bảo quản 105-02-437.

3. Sơ lược Lý lịch của đồng chí Nguyễn Lam tham gia bầu cử tại Đại hội Đoàn Thanh niên Cứu quốc Việt Nam lần thứ II, Tài liệu đã dẫn, địa chỉ bảo quản 105-02-437.

4. Nghị quyết số 29 NQ-TU, ngày 23/9/1949 của Ban Thường vụ Trung ương Đảng "v/v" điều động cán bộ cho Thanh vận". Tài liệu lưu trữ tại Cục Lưu trữ VP TW Đảng, địa chỉ bảo quản: 11-01-18.

5. Nghị quyết Đại hội Thanh niên Việt Nam toàn quốc, tháng 02/1950. Tài liệu lưu trữ tại Cục Lưu trữ, VP TW Đảng, địa chỉ bảo quản: 105-01-25.

6. Nghị quyết số 42- NQ/TW, ngày 28/6/1950 của Ban Thường vụ Trung ương Đảng "V/v tổ chức lại Đảng Đoàn Thanh niên Trung ương". Tài liệu lưu trữ tại Cục Lưu trữ VP TW Đảng, địa chỉ bảo quản: 105-01-25.

7. Nghị quyết số 455- NQ/NSTW, ngày 24/6/1961 của Bộ Chính trị "V/v cử đồng chí Nguyễn Lam tham gia Thành ủy Hà Nội" (Hồ sơ cán bộ đồng chí Nguyễn Lam, số 6808 hiện đang bảo quản tại Lưu trữ Lịch sử của TW Đảng).

8. Nghị quyết số 550-NQ/NSTW, ngày 06/3/1962 của Ban Bí thư TW Đảng (Hồ sơ cán bộ đồng chí Nguyễn Lam, số 6808 hiện đang bảo quản tại Lưu trữ Lịch sử của TW Đảng).

9. Nghị quyết số 681- NQ/NSTW, ngày 22/12/1962 của Bộ Chính trị "V/v bổ trí cán bộ" (Hồ sơ cán bộ đồng chí Nguyễn Lam, số 6808 hiện đang bảo quản tại Lưu trữ Lịch sử của TW Đảng).

10. Công văn số 05-CV/TW, ngày 31/10/1967 của Bộ Chính trị (Hồ sơ cán bộ đồng chí Nguyễn Lam, số 6808 hiện đang bảo quản tại Lưu trữ Lịch sử của TW Đảng).

11. Quyết nghị số 20-Chính phủ, ngày 16/02/1967 của Hội đồng Chính phủ "Về việc bổ nhiệm cán bộ" (Hồ sơ cán bộ đồng chí Nguyễn Lam, số 6808 hiện đang bảo quản tại Lưu trữ Lịch sử của TW Đảng).

12. Thông báo số 2163-NQ/NSTW, ngày 13/3/1974 của Ban Bí

thư về "Nghị quyết của Bộ Chính trị BCH TW Đảng "Về việc chỉ định Bí thư Thành ủy Hà Nội" (Hồ sơ cán bộ đồng chí Nguyễn Lam, số 6808 hiện đang bảo quản tại Lưu trữ Lịch sử của TW Đảng).

13. Quyết định số 1089-NQ/NSTW, ngày 14/3/1980 của Ban Bí thư "Về việc chỉ định Bí thư ban Cán sự Đảng ủy Ủy ban Kế hoạch Nhà nước". (Hồ sơ cán bộ đồng chí Nguyễn Lam, số 6808 hiện đang bảo quản tại Lưu trữ Lịch sử của TW Đảng).

14. Thông báo số 10-NQ-NS/TW, ngày 24/01/1982 của Ban Bí thư về "Quyết nghị của Bộ Chính trị BCH TW Đảng về việc phân công một số đồng chí Ủy viên Trung ương Đảng". (Hồ sơ cán bộ đồng chí Nguyễn Lam, số 6808 hiện đang bảo quản tại Lưu trữ Lịch sử của TW Đảng).

15. Thông báo số 33-TB/TW, ngày 14/02/1984 của Ban Bí thư về "Quyết nghị của Bộ Chính trị về việc thống nhất Ban Kinh tế Trung ương và Ban Phân phối lưu thông Trung ương". (Hồ sơ cán bộ đồng chí Nguyễn Lam, số 6808 hiện đang bảo quản tại Lưu trữ Lịch sử của TW Đảng).

16. Danh sách Đại biểu Quốc hội khóa II là thanh niên, năm 1960 đang lưu giữ tại Cục Lưu trữ Văn phòng TW Đảng, địa chỉ bảo quản: 105-02-155.

17. Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội 2011, tập 4, tr. 31, 32.

18. Hồ Chí Minh: Toàn tập, Sđd, tập 4, tr. 122.

19. Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đảng toàn tập, Sđd, tập 8, tr. 276, 278, 280.

20. Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đảng toàn tập, Sđd, tập 9, tr. 354, 356.

21. Lúc đó chưa có Ban Bí thư, nên Bí thư TW Đoàn là người đứng đầu tổ chức của Đoàn.

22. Nghị quyết số 550-NQ/NSTW, ngày 06/3/1962 của Ban Bí thư TW Đảng (Hồ sơ cán bộ đồng chí Nguyễn Lam, số 6808 hiện đang bảo quản tại Lưu trữ Lịch sử của TW Đảng).